

Lampárna: 3. Být baptistou u baptistů

Lampárna

Být baptistou u baptistů

Jsem v baptistickém sboru a trápí mě otázky, které bych mohla shrnout do jedné: Jak být baptistou v baptistickém sboru? Možná vám to přijde absurdní, ale u nás ve sboru je v tomto chaos. Úplný babylón a zmatení. Vůbec se v tom už nevyznám. Jsou tady lidé, kteří jsou konzervativní, jiní jsou „pobožní“ a další bych nazvala „fundamentalisty“.

Pořád si kladu otázku, jestli se opravdu musím přidat na nějakou stranu. K progresivním nebo ke konzervativcům?

Já sama bych se zařadila jako progresivní baptistka, ale v mém sboru je mnoho lidí, kteří mají konzervativní pohled, četla jsem, že to jsou novokalvinisti. Z toho často vznikají spory. To mě zraňuje, my baptisté přece zastáváme zásadu, že by se všichni lidé měli tolerovat a žít v pokoji.

Cítím se v našem sboru spíš jako cizí, ale i v jiných sborech BJB. Ale stále se snažím vydržet, přece nás spojuje to, že jsme křesťané a že my všichni věříme v Boha a v Pána Ježíše. Kdo má „pravdu“ a jak se k tomu mám osobně postavit?

Děkuji Vám za podnětnou otázku! Podnětnou hlavně proto, že používáte tolik různých pojmů, které mají svůj vlastní význam, i když jsou často používány, jako by to byly pouze jiné výrazy pro stejný postoj.

Proto bych rád tyto všechny pojmy shrnul a něco Vám o každém podrobněji řekl:

- konzervativní
- progresivní

- zbožnost
- fundamentalismus
- novokalvinismus
- evangelikalismus

Co znamenají tato pojmenování?

Konzervativní

Označení pochází z *conservare* „uchovávat“, „zachovat“. Kdo se sám nazývá konzervativním baptistou, většinou zdůrazňuje na konzervatismu hlavně to pozitivní. Když někdo někoho nazve „konzervativním“, většinou tím míní, že se drží něčeho, co se mezitím přežilo a je zastaralé.

Konzervativní baptisté se také projevují tím, že se někomu ve sboru musí podřídit, a že někdo nakládá na ostatní povinnost, dodržovat příliš mnoho pravidel. Některá pravidla mohou být i absurdní, například zákaz stříhat si v neděli nehty, nebo jít v neděli do shromáždění s kravatou.

Progresivní

Progresivní baptisté nejsou naproti tomu tak často vnímáni hanlivě. Progresivní znamená „postupující vpřed“, pokrokový. Konzervativní baptisté však označují baptisty, které chtějí obvinít, že jsou příliš pokrokoví, že jsou „liberální“. Pojmem „liberální“ naznačují, že takoví baptisté chtějí ukládat jiným baptistům příliš málo pravidel.

Oba pojmy *konzervatismus* i *liberalismus* vznikly v 18./19. století jako politické pohledy na svět. Oba tyto pojmy jsou podnětné pro vnímání postojů lidí, ale nejsou vyčerpávající, když sledujeme proudy ve sboru.

Zbožnost

Jako zbožnou dnes nazýváme osobu, jejíž víra je viditelná v jejím životě. V tomto ohledu je toto slovo málo obsažné, abychom k němu mohli přiřadit nějaké konkrétní směřování víry. Je to pouze výraz životního postoje, který může být teologicky rozmanitý, ale není nutně pojmenováním nějaké konkrétní věrouky.

Fundamentalismus

Křesťanský protestantský fundamentalismus je hnutí, které vzniklo v USA před něco více než 100 lety. Fundament, základ, o který příznivcům tohoto hnutí jde, je Bible a – to je důležité – Bible jako v každém pohledu naprosto neomylná kniha. Bible je zde vnímána nejen jako základ pro víru, ale také jako neomylný zdroj pro vědecké obory, jako je historie, sociologie, nebo biologie.

U fundamentalistů dochází ke zbožňování Bible na úkor Ježíše, klidně citují (a de facto následují) Mojžíše, Jozua, Petra nebo Pavla PROTI Ježíšovi. Stoupenci tohoto směru se zřídka sami nazývají „fundamentalisty“. Je to pro ně poměrně kritické pojmenování zvenčí.

V našich baptistických sborech mají letité kořeny. Fundamentalisté se v devadesátých letech distancovali od baptistického *Dálkového teologického semináře* a založili si za podpory amerických fundamentalistů vlastní učiliště v Pelhřimově. Absolventi semináře v Pelhřimově se časem většinou stali stoupenci novokalvinismu.

Novokalvinismus

Novokalvinismus je fundamentalistický proud, který se k nám dostal z USA působením „misionáře“ v baptistických sborech. „Misijní“ práci finančně podporuje americký mega sbor, zřídil zde vydavatelství, které vydává novokalvinistickou literaturu (MacArthur aj.) a patrně finančně podporuje i kazatele baptistických sborů.

Novokalvinistům se podařilo získat čtyři baptistické sbory a jednu kazatelskou stanici, „misijně“ působí i v jiných denominacích (např. SCEAV) a zakládají vlastní „evangelikální“ denominaci.

Věroučně zastávají vyhrocené až nesnášenlivé postoje, charakterizuje je elitářství a bibliolatrie (zbožnění Bible), studium vlastních biblických kurzů je v novokalvinistických sborech masivní.

Evangelikalismus

Mimořádně konzervativní postoje, které se často nacházejí v baptistických fundamentalistických sborech, mají zapuštěny své kořeny hluboko v evangelikálních kruzích.

Ty však nejsou v žádném případě totožné s fundamentalismem.

Evangelikalismus se vyvíjel po staletí. I zde se klade důraz na Bibli, ale již není podle evangelikálů nevyhnutelně neomylná pro biologii a historii. V evangelikálních kruzích se můžeme setkat třeba i se stoupenci evoluční teorie.

Základem evangelikalismu je osobní vztah s Ježíšem Kristem, osobní povolání a osobní rozhodnutí přijmout víru.

Evangelikálové v našich baptistických sborech programově směřují od baptizmu mezi evangelikální církve. Je příznačné, že upozadují až opomíjejí vzdělávání v biblických baptistických zásadách a principech a prosazují evangelikální teologii.

Odluku církve od státu proto odmítla řada baptistických sborů a přijímají dotace státu na platy kazatelů a misijních pracovníků.

Všeobecné kněžství věřících je zase v rozporu s evangelikálním pojetím autority, postavením kazatele ve sboru i lídrů ve vedení Jednoty, které neustále posiluje.

Samostatnost a svébytnost sborů byla ignorována na „vylučovacím“ sjezdu jednoty baptistů.

Evangelikalismus stejně jako fundamentalismus a novokalvinismus zasáhl především kazatele a starší sborů, kteří jím pak formují řadové členy sborů.

Být baptistou v baptistickém sboru proto není v dnešní době snadné. Stoupenci některých výše jmenovaných směrů mohou být agresivní, mohou na nás vyvíjet tlak i s námi manipulovat, abychom

změnili svůj baptistický postoj, abychom se vzdali prosazování baptistických principů a zásad, abychom se vzdali své baptistické identity.

Důležitou baptistickou zásadou a výsadou je svoboda svědomí. Věříme, že člověk má být svobodný ve svém postoji víry. Proto také usilujeme svoji svobodu svědomí chránit.

Ale to platí i o svobodě svědomí ostatních členů našeho sboru, i těch, se kterými nemáme stejný pohled víry. To nás vede k respektu a toleranci i jejich pojetí víry. Konflikt není naší cestou. Zůstáváme pevní ve víře i v zásadách, které naši předci objevili v Bibli, ale nikoho nenutíme ani nepřesvědčujeme, aby byl baptistou.

Proto je situace baptistů v baptistickém sboru nesnadná. Je-li ve sboru většina fundamentalistů, novokalvinistů nebo evangelikálů, stávají se baptisté **disidenty** ve svém sboru. Nemají kam odejít, baptistů a baptistických sborů nejen podle jména je u nás málo.

Proto je dobré ve svém sboru setrvat a hledat sourozence, kteří také sdílejí baptistický pohled víry. Můžeme spolu vytvářet baptistické skupiny a v nich se vzájemně povzbuzovat a vzdělávat.

Přeji Vám k tomu moře trpělivosti, lásky a odvahy zachovat si svoji baptistickou identitu.

Váš lampář

Poznámka redakce: K článku dodáváme, že od rozdělení BJB v roce 2019 je kam odejít. Pokračovatelem baptistických tradic, tak, jak se v Čechách formovaly na počátku 20. století, je Sdružení baptistických sborů (SBS), které má již dnes skupinky, snad budoucí zárodky sborů, pokračujících v baptistické tradici jak v Čechách tak na Moravě. Pokud se kdokoli ve sboru BJB cítí cizí kvůli opuštění baptistických zásad a přesvědčení, ozvěte se nám na adrese sitviry@gmail.com.

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)